

CIN

ОКРУЖНИ СУД У БАЊА ЛУЦИ
БРОЈ: 011-0-Кж-06-000 030
ДАНА, 25.05.2006. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Окружни суд у Бања Луци у вијећу састављеном од тројице судија овог суда: Новковић Милорадом, као предсједником вијећа, Лепир Желимирим и Аћинђ Драганом као члановима вијећа, уз учешће записничара Давидовић Досте, у кривичном предмету оптужених Додик Милорада и Кондић Новака, одлучујући по жалби Окружног тужилаштва Бања Лука, на пресуду Основног суда Бања Лука број К-162/05 од 17.10.2005. године, на јавној сједници вијећа одржаној дана 25.05.2006. године, у присуности окружних тужилаца Делић Миленка и Липовац Зорана, другооптуженог Кондић Новака, његовог брачног супружника Бошковић Милета, адвоката из Бања Луке и у одсуности првооптуженог Додик Милорада, који је уредно обавијештен, а у присуности његових брачних супружника: Арсовић Марка, Симић Крстана, Раосаљевић Владимира, Балабан Ненада и Дабић Мирка, адвоката из Бања Луке, донио је слиједећу

ПРЕСУДУ

Жалба Окружног тужилаштва Бања Лука **одбија се као неоснована и потврђује** пресуда Основног суда Бања Лука број К-162/05 од 17.10.2005. године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Пресудом Основног суда Бања Лука број К-162/05 од 17.10.2005. године оптужени Додик Милорад и Кондић Новак ослобођени су оптужбе по члану 290. тач. „В“ Закона о кривичном поступку („Сл. гл. РС 50/03) – у даљњем тексту ЗКП, да су починили продужено кривично дјело злоупотребе службеног положаја или овлашћења из члана 337. ст. 4. Кривичног законика Републике Српске („Сл. гл. РС“ број 22/00) – у даљњем тексту КЗ РС и продужено кривично дјело несавјесног рада у служби из чл. 344. ст. 2. КЗ РС.

У законском року Окружно тужилаштво Бања Лука уложило је жалбу на горњу пресуду због жалбених основа: **битне повреде одредаба кривичног поступка и погрешно утврђеног чињеничног стања.**

У образложењу жалбених навода стоји да је побијана пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из чл. 303. ст. 1. тач. „З“ ЗКП, јер се заснива на доказима на којима се по одредбама овог закона не може заснivати пресуда. На главном претресу оптужени су саслушани у својству свједока, па је поред осталог и на њиховим исказима заснована пресуда, а што је искључено према важећем ЗКП, јер оптужени имају право на изношење одбране, а никако саслушање као сједока. Пресуда је такође према жалбеним наводима захваћена и битном повредом одредаба ЗКП из чл. 303. ст. 1. тач. „Ј“,

јер је изрека пресуде противречна разлозима пресуде и не садржи разлоге о одлучним чињеницама. Суд није за сваку тачку пресуде изнио разлоге и чињенице из којих узима као доказане или не доказане радње оптужених при утврђивању кривичних дјела и одговорности оптужених. Навођени су само неки сегменти из исказа појединих свједока и онда извођени паушални закључци о непостојању доказа да су оптужени починили кривична дјела. Нису наведени садржајни разлози изведенih доказа и њихова оцјена нити ваљани разлози и оцјене о вјеродостојности проведених доказа, а нема разлога зашто нису прихваћени искази неких свједока чија свједочења ничим нису доведена у сумњу. У погледу погрешно утврђеног чињеничног стања жалба указује на незакониту исплату министарског додатка који није евидентиран у благајни и ове трансакције нису евидентиране у рачуноводству, те да нема никаквог акта којим се могу правдати ове исплате, а исте су вршене у намјери прибаљања противправне имовинске користи за себе и другога. Средства за те намјене нису била предвиђена као буџетски расход. Такав је случај и са одобрењем средстава за куповину одијела за функционере која нису била предвиђена као буџетски расход, а функционери никад нису правдали утрошак новца намјенски за куповину одијела и исто је било у намјери да себи и другима прибаве имовинску корист. Даље се наводи, да је погрешан закључак суда да је одлуку о исплати средстава у износу од по 100.000,00 КМ Бићо Сафету и Бећиревић Хасану донијела Влада РС проводећи политику Народне скупштине, већ се ради о незаконитој исплати за куповину политичких гласова у БиХ. У погледу кривичног дјела несавјесног рада у служби, додијеле станова на коришћење, погрешно је утврђење суда да су одлуке донешене у складу са Закном о стамбеним односима и Правилником за рјешавање стамбених питања кадрова Владе. У том правцу дошло је до великог одлива средстава из Буџета за куповину станова и прекорачња износа средстава за те намјене. Сам Правилник није објављен у Службеном гласнику, што је услов за његово ступање на правну снагу.

У жалбеном приједлогу предложено је да Окружни суд усвоји жалбу, побијану пресуду преиначи, оптужене огласи кривим, осуди по Закону или побијану пресуду укине и одреди одржавање главног претреса пред тим судом.

Испред тима бранилаца оптуженог Додик Милорада одговор на жалбу је уложио Арсовић Марко, а за оптуженог Кондић Новака његов бранилац Вукашин Бошковић.

У одговору на жалбу бранилаца оптуженог Додик Милорада истиче се да нема битне повреде ЗКП, што су оптужени саслушани као свједоци и њихови искази цијењени као докази, јер та могућност изричito није искључена неком одредбом процесног закона. Ово посебно што се пресуда не темељи само на овим „свједочким“ исказима већ и на другим бројним доказима, а употреба исказа оптужених као доказа у кривичном поступку масовно је одобрена у судској теорији и пракси. У погледу жалбених навода да је изрека пресуде противречна разлозима истиче се да таквих „сукобљавања“ нема нити се жалбом конкретно указује на таква мјеста. Жалбени приговор да пресуда нема разлога о одлучним чињеницама и да није образложена на начин прописан у чл. 296. ст. 6. и 7. ЗКП лако се побија самим образложењем пресуде, где су именовани сви докази, њихов садржај и оцјена, као и оцјена комплекса чињеница да администрација Владе РС није хармонично пратила њен рад. Ни једно утврђење суда није неутемељено или паушално, а што би се супротно управо могло тврдiti и квалифиkovati за жалбу. У погледу жалбених навода да

је пресуда заснована на погрешно утврђеном чињеничном стању истиче се да се хаотично стање администрације Владе не може послужити као основ осуди оптужених кад други докази указују на друкчију одлуку. Пресуда је анализирала све доказе и правилно закључила да оптужница није поднијела доказе из којих би произилазило да су оптужени учинили кривична дјела за која су оптужени. Из свих доказа произилази да одлуке није доносио сам оптужени Додик Милорад, већ Влада. Влада не може учинити кривично дјело нити њени чланови тиме што су учествовали у раду, без обзира како су гласали. Оптужени Кондић Новак као министар финансија није био овлашћен да обуставља од извршења одлуке Владе. Одлуке о исплатама за куповину одијела, Уредба о посебним накнадама, исплате посланицима Бићо Сафету и Бећиревић Хасану нису незаконите, нити су скриване, а за то је знала Народна скупштина. Сагласност Владе да ОДП „Бимекс“ прода своје некретнине у Хрватској није никаква користољубива намјера, а специјална намјена од 12.000,00 КМ који су дати кабинету, није никаква криминална радња. Помоћ Спортском савезу “Тевандо“ Приједор за развој спорта није једина које је Влада дала. Додијела и куповина станова вршена је по одлукама Владе, а по критеријума Правилника о рјешавању стамбених питања који је донесен и који је био на снази.

Бранилац оптуженог Кондић Новака Вукашин Бушковић у одговору на жалбу (кога је на сједници вијећа бранио) адвокат Бушковић Милета истиче се да суд није засновао своју пресуду само на исказима оптужених као свједока већ и бројним другим доказима, а њихови искази у својству свједока не разликују се од њихове одбране, с тим да извођење овог доказа није изричитио забрањено нити жалба наводи пропис за исту забрану. Оптужени Кондић Новак био је дужан да поступа по одлукама Владе као министар финансија, јер у противном би чинио кривично дјело злоупотребе службене дужности неизвршавањем. Он је могао само обустављати од извршења одлуке поједињих буџетских корисника уколико су супротне Закону, па онда како се овде ради о одлукама Владе, он није ни могао цијенити њихову законитост, већ је био обавезан да их извршава. Одлука о посебним накнадама функционера донесена је од Владе, исплаћивана је и зато постоји документација, таква примања су имали посланици Народне скупштине, а разлози за исплате су довољно образожени, јер нема прописа који то забрањује. Ово није урађено у тајности, та су примања потврђивана потписом, а средства су обезбеђена кроз ставку материјалних трошка. Исплата у готовини Бићо Сафету и Бећиревић Хасану, законита је, јер у то вријеме није било платног промета између РС и Федерације БиХ, а исплата се темељи на Одлуци Народне скупштине. Станови који су купљени или додијељени по одлукама Владе из буџетских средстава постали су државна својина, а лица су стицала станарско право, а не право својине па ту нема никакве материјалне штете, односно стицања имовинске користи. Средства су кориштена из сталне и текуће буџетске резерве, а ребалансом је требало да се изврши уравнотежење тих ставки. Нема основа жалбе да је додијела станова вршена према Правилнику о рјешавању стамбених питања, који није објављен у Службеном гласнику, јер је то формални пропуст администрације, а у истом Правилнику је прописано да ступа на снагу и примјењује се даном усвајања, а што није објављено у Службеном гласнику, није одлучно за његову примјену.

На сједници вијећа Окружно тужилаштво је остало код жалбе и жалбених навода, те жалбеног приједлога, с тим што је указано на став Окружног суда у предметима Кж-90/04 и Кж-118/04 да се чињенице, да ли је на некој сједници Владе донијета нека одлука или други правни акт првенствено

утврђује на основу ваљане писмене документације, као објективног доказа, а свједоцима само изузетно када нема документације, што није случај у овом предмету.

Испред тима бранилаца оптуженог Додик Милорада, адвокат Арсовић Марко остао је код одговора на жалбу и навода, с тим што је у односу на поменути став Окружног суда Бања Лука на који се позивало тужилаштво, а који се односи на доказе који се користе код утврђивања које одлуке је Влада донијела, истакао да у кривичној процедуре нема „ограда“ и ограничења код провођења доказа и утврђивања истине. Предложио је да се жалба одбије и потврди првостепена пресуда.

Бранилац оптуженог Кондић Новака, адвокат Бошковић Милета, остао је код одговора на жалбу и истакао да је оптужени као министар финансија био дужан да проводи одлуке Владе, не извршавањем истих би чинио кривично дјело злоупотребе положаја или овлашћења нечињењем. Предложио је да с жалба одбија и потврди првостепена персуда.

Овај суд је испитао првостепену пресуду у оквиру жалбених навода у смислу чл. 312. ЗКП.

Жалба је неоснована.

Не постоји битна повреда одредаба ЗКП из чл. 303. ст.1. тач „З“, јер се пресуда поред осталог заснива и на исказима оптужених који су саслушани као свједоци, а на том доказу пресуда се не може заснивати како се наводи у жалби. У жалби се тврди да је по важећем ЗКП искључена могућност да се оптужени саслуша као свједок. Оваква тврдња је неутемељена. У ЗКП никада нема било какве одредбе која искључује или забрањује ту могућност, а у жалби није конкретно наведено који је то члан или одредба који то искључује или забрањује. Саслушање оптужених као свједока у садашњем кривичном поступку никада није изричito искључено неком одредбом процесног закона, а нарочито ако оптужени и његова одбрана желе да изведу тај доказ. Извођење тог доказа (углавном одбране) проводи се и прихваћено је и у судској теорији и пракси. У конкретном случају „свједочки“ искази оптужених су у потпуности сагласни њиховим изнесеним одбранама које је првостепени суд цијенио у склопу бројних других проведених доказа, а што је дозвољено и правилно. Све и да није тако оптужени се на приједлог странака или одбране може сасушати као свједок, јер извођење тог доказа ничим није забрањено, а ради се о страначком систему као моделу права по коме странке у новој кривичној процедурци изводе доказе и противдоказе (члан 268. ЗКП). На ово правилно је указано и од стране одбране у одговорима на жалбе, а што прихвата и овај суд.

По оцјени овог суда, нема битне повреде из ЗКП чл. 303. ст. 1. тач „Ј“ на коју се указује жалбом, да је изрека пресуде противречна разлозима и да пресуда нема разлоге о одлучним чињеницама. Анализом првостепене пресуде не налазе се мјеста где је изрека пресуде у противречности са разлозима у образложењу. Конкретно, жалба не указује која су то сукобљавања – противречености да би се иста могла испитати. Уопштено се у жалби истиче да суд не даје разлоге зашто нису прихваћени искази свједока Чеко Бошку и Бојић Милованом као „стручних свједока“ који ничим нису доведени у сумњу? Управо супртно произлази из побијане пресуде. Јасно је изражен став првостепеног суда (страница 29 пресуде), где стоји да је тужилаштво на основу исказа управо ових свједока и финансијско материјалне документације доказало одређено чињенично стање у погледу новчаних исплатама за посланике Бићо Сафета и Бећиревић Хасана, што суд прихвата. Међутим, утврђено чињенично стање у

овом случају цијени се у склопу других доказа и умшљаја - намјере оптужених и околинске ситуације, да ли из истог чињеничног утврђења произилазе и битна обиљежја неког кривичног дјела. Према томе, првостепени суд је прихватио исказе и налазе ових вјештака, али даје потпуне образложене и јасне разлоге зашто из таквог чињеничног утврђења не произилазе никакве инкриминисане радње оптужених. Ово из разлога што су исплате извршене на темељу скupštinske одлуке да се кроз одобравање средства убрза повратак одборника неспрске народности и провођење имовинских закона. Сама исплата је извршена преко благајне, јер у то вријеме није било платног промета између РС и Федерације БиХ. Стога је правilan закључак првостепеног суда да према околинској ситуацији, како се то десило, нема намјере оптужених за прибављање противправне имовинске користи истима, а Влада је тиме проводила утврђену политику Народне скупштине.

У погледу жалбених приговора да суд није прихватио објективне доказе (записнике са сједнице Владе), потписане од стране правооптуженог, те податке Секретаријата Владе из којих произилази да у одређене дане нису ни одржане сједнице, а у инкриминисаним одлукама су баш наведени ти датуми, овај суд сматра да је управо у том правцу првостепени суд дао ваљане и детаљно образложене разлоге утемељене на бројним исказима свједока, како одбране тако и оптужбе (страница 26 и 27. пресуде), зашто није прихватио неке од тих објективних доказа. На основу истих суд је дошао до утврђења да је у том периоду Влада РС промијенила сједиште са Пала у Бања Луку, да службе нису биле кадровски попуњене, стручно оспособљене, материјално опремљене, да је на сједницама Владе често било много тачака дневног реда, да је често мијењан дневни ред, допуњаван, те да је постојала могућност да се одређене одлуке донешене на Влади не евидентирају у записник са сједнице, што је пропуст стручне службе и слично. Овако образложене разлоге у тим околностима утемељене на бројним исказима свједока и одране и оптужбе, прихвата и овај суд. Стога је првостепена пресуда образложена у складу са чл. 296. ст. 6. и ст. 7. ЗКП, именовани су сви докази, изнесен њихов садржај, оцјена истих и наведени разлози, због којих суд сматра неке чињенице доказе или не доказане, а посебно су описане и цијењене све околности датог времена у коме је Влада радила, као и оптужени Додик Милорад као предсједник Владе и оптужени Кондић Новак као министар финансија.

Неоснован је жалбени приговор у погледу погрешног закључка суда о законитости исплате по уредби за исплате посебних накнада функционерима од 23.02.1998. године. Наиме, сами жалбени наводи у том првцу су конфузни и противречни. На страни 3. пасос 5. жалбе стоји, да одлив средстава (посебне накнаде функционерима-министарски додаци) нису евидентирани у благајни рачуноводства, а на страни 4. пасос 3. стоји, да имају налози о исплатама и потписи благајника и функционера који су подизали новац. Овакви сами себи противречни жалбени наводи са другим образложењем нису довели у сумњу правilan закључак првостепеног суда, да су исплате вршene законито, на темељу Уредбе број 25-2/98 од 23.02.1998. године, коју је донијела Влада. О ваљаности и законитости ових исплати потврђују у својим свједочким исказима бројни свједоци, а посебно свједоци оптужбе Рађен-Врачар Мирјана, Милка Мартић и Мира Вучић, благајници и начелник одјељења за рачуноводство, да је све књижено, евидентирано и потписивано. Законитост и уставност ове уредбе никада није оспоравана у редовној процедуре пред Уставним судом, а средства за ове намјене планирана су у Буџету у ставци „материјални трошкови“. Код

таквог стања ствари, правилан је закључак првостепеног суда да оптужени Милорад Додик и Кондић Новак условима, када се тражио интензивнији рад Владе, без обзира на радно вријеме и немогућности обављања друге активности, нису поступали противправно и у намјери прибављања имовинске користи.

Тужилаштво је пред судом доказало, а што одбрана није оспоравала да је Милорад Додик потписао рјешење о исплатама функционерима износа од 1.500,00 КМ и 3.000,00 КМ за куповину одијела. Одбрана је доказала да је за то знала Скупштина и подржала истог кроз усвајање Буџета за 1998. годину и ребаланса за 2000. годину и да је исто било у циљу бољег представљања РС према вани, што би допринијело бољем угледу чланова Владе.

На основу оваквог утврђења правилан је закључак првостепеног суда да у овим радњама оптужених (првооптужени доноси рјешење, а другооптужени издао налог за исплату), нема користољубиве намјере и постојања кривичног дјела злоупотребе положаја или овлашћења.

Не може се прихватити жалбени навод да радње о исплати 744.400,00 КМ Бањалучкој банци за покриће блокираних средстава, није донијела Влада већ оптужени Додик Милорад. Овом исплатом спријечио се финансијски крах ове банке која је пратила рад низ предузећа са већинским државним капиталом. Првостепени суд је дао вањање и образложене разлоге да је одлуку донијела Влада. То се темељи на исказима свједока Крагуль Николе и Кесић Ненада, те свједочки исказима оптужених, исказом директора Банке Попарић Момчила, а посебно на темељу исказа свједока Трбојевић Милана (тадашњег министра правде), те акта - писменог правног мишљења министра правде о законитости да се помогне државној банци. Стога је правилан закључак првостепеног суда да је одлуку, иако није уписана у записник, донијела Влада, а на основу горњих доказа које оптужба нити је побијала нити побила контра доказима, па се жалбени наводи да је то урадио сам оптужени Додик Милорад, а не Влада, не може прихватити.

Жалбени наводима да је погрешан закључак првостепеног суда у погледу законитости одлуке о додијели станова на коришћење кадровима Владе у складу са Законом о стамбеним односима и Правилником о рјешавању стамбених питања, није доведен у сумњу општи закључак суда, да је додијела станова вршена по усташајеној процедуре у складу са Правилником о утврђеним приоритетима, а да је одлуке доносила Влада на приједлог Стамбене комисије. Правилан је закључак првостепеног суда, да је одбрана доказала и презентирала Правиник о рјешавању стамбених прилика кадрова Владе Републике Српске по коме је поступано и у коме је регулисано да ступа на снагу даном доношења. Његово необјављивање у Службеном гласнику је административни пропуст који се не може ставити у виност оптуженима да су они то хтјели и учинили, јер за то нема доказа. Чињеница да је у Правилнику регулисано да ће се објавити у Службеном гласнику, није услов за његову примјену иступање на снагу, јер у истом је регулисано да ступа на снагу даном доношења (а што се правилно по оцјени овог суда указује и у одговору на жалбу). Поред тога постојаје и закључак Стамбене комисије Владе о приоритетном рјешавању стамбених питања чланова Владе од 07.09.1999. године број 01-1159/99, који имају статус расељених лица и чланова који немају тај статус по коме је поступано. Ако је у том поступку додјеле станова неко лице сматрало да је повријеђено његово право у приоритету рјешавања стамбеног питања могло је остваривати своја права у грађанском-цивилном поступку. У оптужници, па ни у жалби нису именована конкретна лица којима су повријеђена та права, већ се неодређено

наводи „на овај начин дошло је до оштећења права других лица“, а да би се конкретно могла разматрати та оштећења права других. Не може се прихватити жалбени навод (страна 9. последњи пасос), да је Буџет РС код додијеле станова оштећен за 3.117.339,00 КМ. Наиме, додијелом станова кадровима Владе или куповином и додијелом станова, те давањем кретида у те сврхе који се враћа за куповину станова, исти постају државна својина, а стиче се само право коришћења стана, и даље станарско право без права својине. Стога ту нема штете нити стицања имовиснке користи. Тачно је да је дошло до пробијања Буџета за ове намјене, али је суд правилно утврдио да је од стране Владе био спреман ребаланс Буџета Народној скупштини, а што је у финансијско-буџетској процедуре дозвољено. Стога је правилан заључак првостпеног суда на темењу изведенних доказа и одбране и оптужбе, да је одлуке у погледу рјешавања стамбених питања кадрова Владе доносила Влада, а не оптужени Милорад Додик, а реализовао налозима другооптужени Кондић Новак. Према Кривичном законику Републике Српске „Службени гласник РС“ 22/00) који је најближи за оптужене, Влада не може учинити кривично дјело код доношења одлука, нити њени чланови код доношења истих који су учествовали у гласању, паје у том правцу прихватљиво образложение које је дао првостепени суд.

Што се тиче става Окружног суда израженог у пресудама Кж-90/04 и Кж-118/04 на који се на сједници вијећа позива тужилаштво, да се чињенице да ли је Влада на сједници донијела одређену одлуку или правни акт утврђује првенствено на основу писмене документације као објективног доказа, а само свједоцима, у случају када нема документације, што овдје није случај, тај став није доведен у питање ни у конкретном предмету. Из списка је видљиво да је првостепени суд цијено изведене доказе (и оптужбе и одбране) у погледу доношења одлука на Влади на основу писмене документације. Међутим, одлуке за које нема писмене документације, доказivanе су свједоцима чије је исказе суд цијенио појединачно и у склопу свих других доказа, што је дозвољено и законито средство, јер код доказивања одређене чињенице нема ограничења у погледу извођења доказа које суд цијени. Из проведеног поступка јасно се види да многе одлуке Владе нису евидентиране, па је одбрана постојаност истих доказивала свједоцима и актерима које су исте доносили, што је првостепени суд правилно цијенио, јер у том правцу нема ограничења, а што се основано истиче и у одговорима на жалбу одбране оптужених.

Првостепени суд је дао ваљане и образложене разлоге да се у радњама оптужених не стичу обиљежја кривичног дјела злоупотребе службеног положаја или овлашћења и насељеног рада у служби из члана 337. и чл. 344. КЗ РС посматрано у времену и условима како су радили оптужени, а што у цјелисти прихвата и овај суд са образложењем битних елемената ових кривичних дјела, те вольног – психичког односа оптужених према радњама које су предузимали, а за које су оптужени.

На основу горе образложеног ријешено је као у изреци ове пресуде по темељу чл. 319. ЗКП.

Записничар,
Давидовић Доста

Предсједник вијећа,
Новковић Милорад
Милорад Новковић